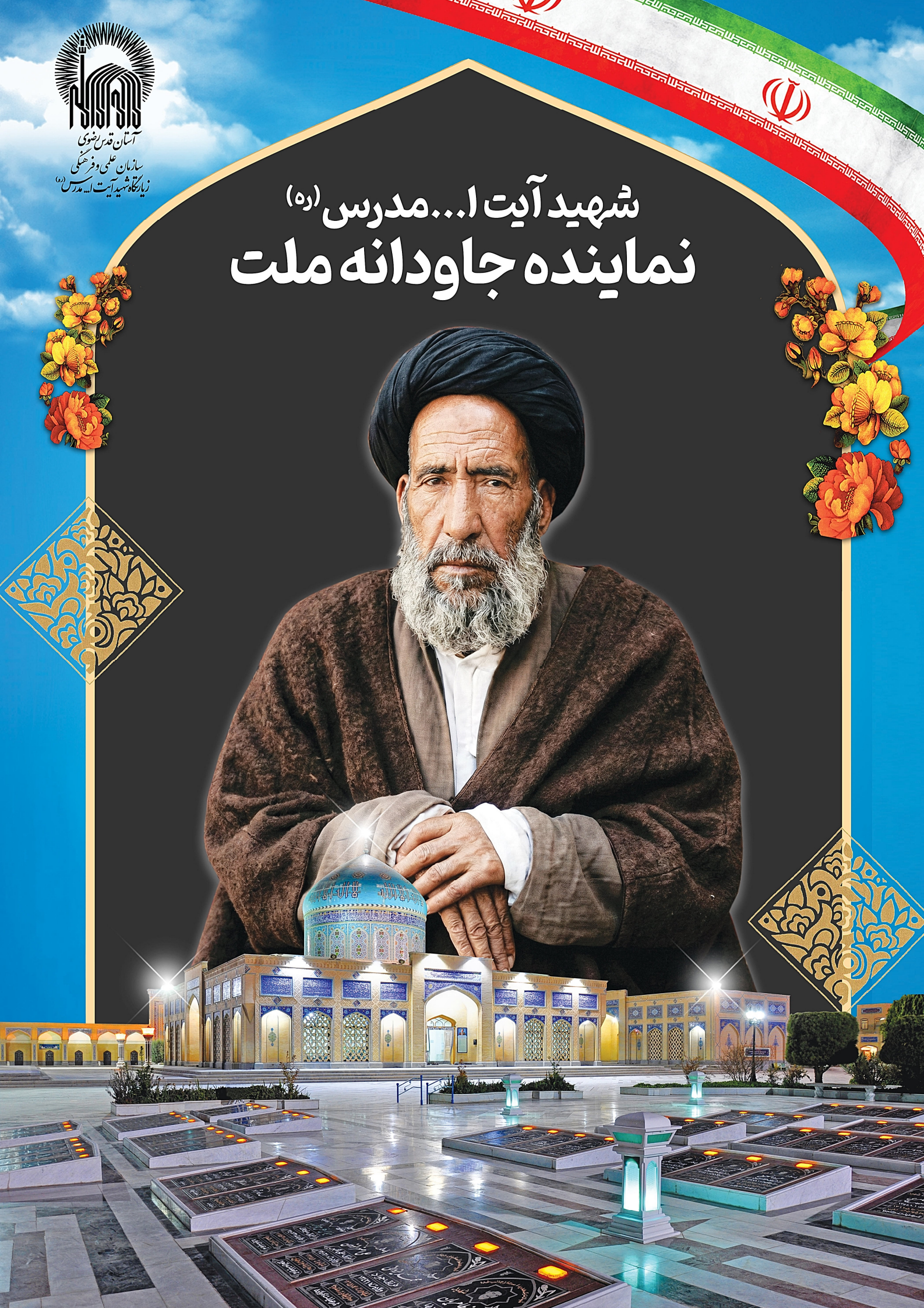
آستان قدس رضوی
سازمان علمی و فرهنگی
زیارتگاه شهید آیت ا... مدرس (ره)

شهید آیت ا... مدرس (ره)
نماینده جاودانه ملت

بسم الله الرحمن الرحیم

رهبر شهید امت (رضوان الله تعالی علیه) :

ما با تجلیل از شهید مدرس(ره) در حقیقت به همه ارزشهایی ارج می نهیم که در وجود این اسوه فضیلت متجلی بود .

تولد و تحصیل

سيد حسن بن اسماعيل طباطبايي كه نصبش به امام حسن(ع) مي‌رسد در سال ۱۲۴۹ شمسي- ۱۲۸۷ قمري - در سرابه كچو از توابع اردستان استان اصفهان ديده به جهان گشود. پدرش سيد اسماعيل بود. سيد حسن در مورد او مي‌گويد« او از ما مي‌خواست كه اجداد پاكمان را سرمشق قرار دهيم به ما مي‌گفت صبرو بردباري را از رسول گرامي اسلام(ص) شجاعت و قناعت را از علي ابن ابيطالب(ع) وعدم تسليم دربرابر ستم را از سالار شهيدان حضرت امام حسين (ع) بياموزيم» در سن شش سالگي آموختن مقدمات علوم ديني را نزد جدش در قمشه شروع كرد وجهت ادامه تحصيل به اصفهان مراجعت كرد.مدرس در اين باره می‌گويد:« مدت توقف در اصفهان ۱۳ سال‌شد. قريب ۳۰ استاد را در اين مدت در علوم عربيه، فقه و اصول‌و معقول درك كردم كه از برجسته‌ترين آن‌ها در علوم عربيه،مرحوم آقا ميرزا عبدالعلی هرندی نحوی بود كه حدود ۸۰ سال‌عمر داشت و صاحب تصانيف زيادی بود، و در علم معقول، مرحومين جهانگيرخان قشقايی‌و آخوند ملا محمد كاشانی كه هر دو عمر خود را در مدرسه‌ی‌صدر اصفهان به آخر رسانيده، به وضع زهد دنيا را وداع نمودند...»

وی پس از اتمام تحصيلات در اصفهان با هدف ادامه تحصيل به نجف‌مهاجرت كرد درمحضر استادانی هم چون آيت‌الله خراسانی، آيت‌الله يزدی، تلمذ نمود.

وی در اين مدت، در روزهای پنج‌شنبه و جمعه به كارگری می‌پرداخت‌و از درآمد حاصل از آن، پنج روز ديگر هفته را سپری می‌نمود. آيت الله مدرس در نجف با حاج شيخ حسنعلی اصفهانی هم حجره بود.

تدریس

پس از ۷ سال تحصیل در نجف سرانجام‌مدرس با تأیید علما و مراجع عصر، درجه اجتهاد را به دست آورد و مرجعیت شیعیان هند به او پیشنهاد شد، اما به دلیل تمایلی که به بازگشت به ایران داشت، آن را نپذیرفت و به اصفهان بازگشت. در مدرسه ی جده‌ی کوچك و بزرگ به‌تدریس فقه و اصول، منطق و شرح منظومه پرداخت و روزهاي پنج شنبه نهج البلاغه را تدریس مي‌کرد وبراي اولين بار تدریس نهج البلاغه را در حوزه‌هاي علمیه رایج نمود.

در خلال سال‌های تدریس، شاگردان زیادی از محضر وی بهره مند گردیدند. تسلط او در مباحثه هنگام تدریس به اندازه‌اي بود که از آن زمان به مدرس مشهور گردید. مدرس به زودي درمیان مردم اصفهان بخاطر ساده زیستي، صراحت کلام و مبارزه آشتي ناپذیر با متنفذین و مالکان بزرگ اصفهان مشهور گردید.

در زمان ورودآیت الله مدرس به اصفهان ایران با نهضت مشروطه مواجه بود، او در جریان جنبش مشروط در اصفهان به حمایت از مشروطه خواهان برخاست و زندگي خود را در راه آگاه نمودن مردم و آشنا ساختن آنان با حقوق سیاسي و اجتماعي‌شان وقف نمود وهر جا و از هر فرصتي براي بیدار کردن شعور اجتماعي و وجدان اخلاقي مردم بهره مي‌جست.

در مجلس شورای ملی

همزمان با دوره دوم مجلس شوراي ملي به عنوان عالم طراز اول بنا بر اصل دوم متمم قانون اساسی جهت نظارت بر مصوبات مجلس در سال ۱۳۲۸هـ‌ق۱۲۸۹ش به مجلس راه يافت و تا پايان دوره ششم در كار تصويب قوانين تلاش و كوشش نمود . اولين سخنراني خود را در جلسه ۲۰۰ دوره دوم مجلس، روزنوزدهم محرم ۱۳۲۹هـ‌.ق با اين جمله آغاز نمود «عامل تا بصيرت پيدا نكند سزاوار نيست كه صحبت بكند.» و با اين سخن خردورزي و انديشيدن را پشتوانه كار سياسي و قانونگذاري قرار داد.

دوره‌سوم درسال ۱۳۲۳هـ‌.ق مطابق با ۱۲۹۳هـ ش شروع شد و اين بار آيت ا... مدرس از طرف مردم تهران به نمايندگي مجلس انتخاب شد. اين دوره با جنگ جهانی اول مواجه شد. ،

مدرس در انتخابات دوره چهارم مجلس شوراي ملي ،به نمايندگي مردم تهران انتخاب شد و در رأي گيري ميان نمايندگان به عنوان نايب رئيس اول مجلس برگزيده شد. مدرس دراين دوره از رضاخان،(سردار سپه)،عامل كودتای ۱۲۹۹ كه پست وزارت جنگ را داشت و پايه‌هاي ديكتاتوري خود را مستحكم مي‌كرد به شدت انتقاد نمود و گفت: «.... ما [نمايندگان] بر هر كس قدرت داريم پادشاه را عزل كنيم، رئيس الوزراء را بياوريم سؤال كنيم،استيضاح كنيم، عزلش كنيم و همچنين رضاخان را استيضاح كنيم، عزل كنيم. مي‌روند در خانه‌شان مي‌نشينند. قدرتي كه مجلس دارد هيچ چيز نمي‌تواند در مقابلش بايستد...»

در انتخابات دوره پنجم مجلس شوراي ملي كه در اواخر سال ۱۳۰۲ هـ ش برگزار شد، عليرغم اعمال نفوذ نظاميان و مأموران شهرباني،آيت ا... مدرس به نمايندگي مردم تهران انتخاب گرديد و از طرفي رضاخان به فرمان احمد شاه پست رئيس الوزرايی(نخست وزيری)را بدست گرفت. مسئله جمهوری و طرح انقراض قاجار از جريانات دوره پنجم مجلس بود

در دوره ششم مجلس با وجود آنكه تحت نظر كامل رضاخان و دخالت صريح نظاميان در سراسر كشور برگزار شد بار ديگر مدرس و تعداد ديگري از نمايندگان مستقل و مخالف رضاخان به مجلس راه يافتند. اندكي بعد ،مدرس در ۷آبان ۱۳۰۵مورد سوء قصد قرار گرفت و ترور شد.ايشان در پاسخ احوالپرسي رضا شاه گفت: «به كوري چشم دشمنان مدرس نمرده است و هنوز زنده است»

جنگ جهانی اول و مهاجرت

همزمان با دوره سوم مجلس شورای ملی مدرس توسط مردم تهران انتخاب شد. جنگ جهانی اول آغاز شد. مستوفی الممالک نخست وزیر وقت در این جنگ اعلام بی طرفی کرد اما طرفین درگیر جنگ به آن توجه نکردند و روسها به بهانه حضور نیروهای آلمانی و عثمانی وارد خاک ایران شدند .

عده ای پیشنهاد دادند پایتخت به اصفهان منتقل شود ولی نمایندگان روس و انگلیس انها را تهدید کرده و مانع این کار شدند.

متعاقب آن عده ای از بزرگان و شخصیتهای سیاسی و نمایندگان مجلس از جمله آیت الله مدرس در قم کمیته دفاع ملی را تشکیل دادند ، روسها با نیروهای خود برای سرکوب کمیته به سمت قم رفتند و اعضای کمیته پراکنده و عده ای به کرمانشاه رفتند و به ریاست نظام السلطنه مافی دولت موقت مهاجرین را تشکیل و مدرس وزیر اوقاف و عدلیه کابینه مهاجرت را عهده دار شد ولی تحت فشار روسها اعضای دولت از هم پاشید و مدرس و بعضی از مهاجرین به عثمانی رفتند.

در استانبول سلطان محمد پنجم پادشاه عثمانی در قصر خود با مدرس دیدار کرد. در این دیدار مدرس در بخشی از سخنان خود گفت پس از تبدیل استبداد به مشروط به علت آن که نماینده مجلس شورای ملی بودم آزادصحبت می کردم . از این رو این جا هم بیانات خود را آزادانه اظهار می نمایم.

مرحله دوم دیدار مدرس با صدر اعظم و وزرای کابینه بود . در این دیدار صدر اعظم دستور داد که چای عجمی بیاورند که مدرس به او تذکر داد به جای عجم از کلمه ایرانی استفاده کنند تا نشانه تمدن و فرهنگ و پیشینه ایران باشد. در این دیدار از یک دل شدن برادران ایرانی و ترک سخن به میان آمد....

قرارداد ۱۹۱۹

با پايان يافتن جنگ جهاني اول،مدرس به همراه ديگر مهاجران به تهران بازگشت ودر مدرسه ديني سپهسالار- كه نيابت توليت آن را داشت - به تدريس پرداخت و در نظام اداري و آموزشي آن،تحولي به وجود آورد .دراين زمان وضعيت كشور نابسامان بود و اوضاع اكثر شهرهاي كشور از قطحي و گرسنگي و نا امني حكايت داشت. صمصام السلطنه در رأس كابينه بود.آيت ا... مدرس كه از وضعيت نابسامان جامعه و مردم و ظلم صمصام السلطنه رنج مي‌برد با جمعي از علما با حكومت او به مخالفت پرداختند و در حرم حضرت عبدالعظيم متحصن شدند در نتيجه احمد شاه صمصام السلطنه را عزل و وثوق الدوله جاي او را گرفت اين ايام كه همزمان بود با اواخر دوره قاجار، روس و انگليس تلاش می کردند با بستن قراردادهای مختلف نفوذ خود را در ایران گسترش دهند. قرارداد۱۹۱۹ یکی از این نمونه ها بود که به طور پنهانی و محرمانه با وثوق الدوله نخست وزیر وقت ایران امضا شد .

در ذيقعده ۱۳۳۷ق،وثوق الدوله قرار داد ننگين ۱۹۱۹را با انگلستان منعقد ساخت كه بر اساس آن اختيار امور مالي و نظامي دولت ايران در دست مستشاران انگليسي قرار مي‌گرفت. وثوق الدوله تصميم داشت تا اين قرار داد را در مجلس به وسيله طرفداران و دست‌نشاندگان خود به تصويب برساند اما بر اثر مخالفت‌هاي مدرس در مجلس و افكار عمومي،مجلس قرار داد مذكور را رد كرد و وثوق الدوله به ناچار ازكار بركنار گرديد. آيت ا... مدرس فرمودند «سيزده ذيقعده ۱۳۳۷يك روز نحس براي ايران بود و يك قرار داد منحوس بدون اطلاع احدي منتشر شد...» «اين قرارداد بيگانه را در دو چيز ما شركت ميداد. درپول ما و در قوه نظامي ما. هر كس كه دقت مي‌كرد منظور واقعي عاقدان آن را مي‌فهميد. روح اين قرارداد استقلال مالي و نظامي ايران را از بين مي برد... »

جمهوری و انقراض قاجار

دردوره پنجم مسئله جمهوری مطرح شد ولی مخالفین جمهوری را قلابی می دانستند و با آن مخالفت کردند. در مجلس پس از سخنرانی مدرس در مخالفت با جمهوری در بیرون از جلسه در زمان استراحت احیاء السلطنه بهرامی پس از یک مشاجره لفظی به تحریک تدین به گوش مدرس سیلی زد.و با رسیدن خبر آن به بیرون و اعتراضات گسترده مسئله جمهوری تمام شد.

آیت الله مدرس در مورد جمهوری می گوید: «من با جمهوري واقعي مخالف نيستم و حكومت صدر اسلام هم تقريباً و بلكه حقيقتاً جمهوري بوده است ولي اين جمهوري كه مي‌خواهند به ما تحميل كنند بنابر اراده ملت نيست ... اگر واقعاً نامزد و كانديداي جمهوري فردي آزادي‌خواه و ملي بود حتماً با او موافقت مي‌كردم».

انقراض قاجار

یکی از اقدامات مجلس پنجم که بیشتر نمایندگان آن طرفداران رضا خان بودند تصویب اعطای فرماندهی کل قوا به رضا خان بود. که قدرت او را بیشتر و مرحله به مرحله او را به قدرت نزدیکتر می کرد. رضا خان با برقرار دوستی موقت با مدرس تلاش می کرد خود را به او نزدیک کند. در آن زمان احمد شاه هم در خارج بود. اینها مقدماتی بود برای تغییر سلطنت و به طور مخفیانه با برگزاری جلسات با تعدادی از نمایندگان طرح انقراض قاجار در آبان ۱۳۰۴ مطرح شد.آیت الله مدرس در جلسه مجلس آن را خلاف قانون اساسی دانست؛ ولی جزو اقلیت بود و این طرح با رای اکثریت نمایندگان تصویب شد. ساعت یک و نیم بعد از ظهر ۹ آبان ۱۳۰۴ با شلیک چند توپ سلطنت قاجار به پایان رسید.

تبعید و شهادت

در انتخابات دوره هفتم که بار دیگر تحت نظارت شدید مأموران نظامي برگزار شد،اعلام گردید که مدرس حتي يك رأي نیز نیاورده است واو با اشاره به تقلب وسیع در انتخابات به طنز گفت لااقل يك رأيي را که به نام خودم نوشتم مي‌خواندید! .

بالاخره ۱۶ مهرماه ۱۳۰۷ پاسی از شب گذشته بود. مأموران نظمیه با فرماندهی رئیس شهربانی به خانه مدرس ریختند و آن بزرگوار را توقیف و در همان شب به دامغان بردند و از آنجا او را به شهر خواف در خراسان تبعید کردند. زندگی مدرس در خواف سخت و دشوار بود. در نامه ای که از خواف به طور پنهانی برای یکی از دوستان خود فرستاد ، نوشت : «حتی از نظر نان هم در مضیقه هستم و برای خفتن حتی لحافی هم ندارم» مدرس در اواخر اقامت خود در خواف به سختی ناتوان و ضعیف شده بود .

سید حسن مدرس پس از ۹ سال تبعید در خواف به دنبال اجرای نقشه شیطانی رضا شاه به کاشمر انتقال یافت، دشمن گویا از این غریب تبعیدی و پیکر استخوانی بیش از پیش به وحشت افتاده بود . بدین منظور کمر به قتلش بست . اقتدار نظام (رسد بان اقتداری)رئیس شهربانی کاشمر از اجرای قتل مدرس خودداری می کند و می گوید :«من برای آسایش و امنیت مردم استخدام شده ام ، نه برای آدم کشی» به جای او محمود مستوفیان به ریاست شهربانی کاشمر منصوب می شود . دشمن ، ماه خدا و ایام روزه داری را برای قتل فرزند مظلوم پیامبر(ص) انتخاب میکندو در غروب ۱۰ آذرماه ۱۳۱۶ مطابق با ۲۷ رمضان با زبان روزه اول به وسیله سم و سپس با پیچیدن عمامه به دور گردنش او را به شهادت رسانیدند و با شهادتش در تاریخ ، تولدی تازه یافت و به مردان جاودانی جهان پیوست .

رشوه انگلیسیها

در کنار مدرس بودم که دو نفر آمدند؛ یکی فرنگی بود . پس از لحظه ای مردی که مترجم بود گفت: ایشان سفیر انگلیس اند ، چکی تقدیم می دارند برای اینکه به هر نوع صلاح بدانید مصرف نمایید. آقا گفتند: چک چیست ؟ مترجم گفت: چک براتی است که بانک می گیرد و مبلغی که در آن قید شده می پردازد.

مدرس خندید و گفت : من پول و چک قبول ندارم. اگر کسی خواست به من پول بدهد، باید تبدیل به طلا کند و بار شتر نموده ظهر روز جمعه هنگام نماز به مدرسه سپهسالار بیاورد و انجا اعلام کند این محموله را مثلا انگلستان یا هرجای دیگر برای مدرس فرستاده است ، آن وقت من قبول کنم.

پس از ترجمه این سخنان ، فرنگی چیزی گفت. مترجم رو به اقا کرد و گفت: ایشان می گویند : شما می خواهید در دنیا حیثیت سیاسی ما را نابود کنید. مدرس با خنده گفت: از نابودی چیزی که ندارید . نترسید.

آیت الله مدرّس با اشاره به نقش دولت در سرمایه گذاری های کوتاه مدّت و بلند مدّت بر ضرورت کار آفرینی برای مردم ضعیف و آسیب پذیر جامعه، تلاش برای بهره مند شدن مردم و دولت از منافع کارخانه ها، کارگاه ها و مراکز تولید و سازندگی، تأکید نموده و گفته است: «اگر هر کسی پول دارد، بیاورد کارخانه بسازد و از او هم مالیات گرفته نشود و مساعدتی هم بشود، مثلاً اگر یک کارخانه که می خواهد بخرد دوازده هزار تومان و دو هزار تومان کسر دارد، دولت باید دو هزار تومان دیگرش را اگر شده قرض هم بکند، بکند و بدهد تا هم آن شخص فایده ببرد، هم عمله جات کار می کنند و مزد می گیرند و هم به جاهای خارج و دور دست نمی روند.

پرهیز از تحمیل مالیات سنگین بر مردم

تحمیل مالیات‌های سنگین به مراکز تولید، کارگاه ها و اماکن کسب و کار مردم، دغدغه های دیگر مدرّس بود. او این روش را مانع ایجاد انگیزه ی فعالیّت در صاحبان کار و سرمایه می دانست و می گفت: «عقیده ام این است که ما بایستی تحریص و ترغیب کنیم تا هر کس پول دارد به ربح ده دو و ده چهار ندهد و ببرد کارخانه بسازد، تا هم خودش منفعت ببرد، هم اهل ایران از برکت آن منفعت ببرند.

هزینه شدن درست بودجه

تخصیص اعتبار برای کارهای جاری ایران و بخش های مختلف حکومت از جمله مواردی بود که در مجلس شورای ملّی مورد تصویب قرار می گرفت، و به دستگاه های ذی ربط ابلاغ می شد. این بودجه در بسیاری از موارد در جای خود هزینه نمی گردید و باعث می شد کارها عاطل و باطل بماند.

مردم ناراضی باشند، قشون از حقوق حقّه ی خود محروم گردند و عدّه ای نیز با استفاده های نابجا سرمایه های بادآورده ای به دست آورند. شهید مدرّس با این نوع هزینه شدن اعتبارات و عواید دولت مخالف بود و می گفت: «اگر دولت تشریف بیاورد در اینجا و بفرماید من از برای دو کرور قشون [بودجه] می خواهم، امروز [را] بنده روز عید خودم می دانم، ولیکن باید بدانیم این پول به مصرف خودش خرج می شود. همان طور اگر در تمام بودجه صد دینار خرج بیلاق باشد، بنده قبول نخواهم کرد. خلق این مملکت پارسال در این گرما و بی یخی مردند و قریب یک کرور مال ملّت خرج بیلاق شد

کلوخ کوبی

موقعی که واقعه دخانیه(تنباکو) به وقوع پیوست، مدرس در سنین جوانی به سر می برد و مشغول فراگیری علوم دینی در شهر اصفهان بود، اما اندیشه این جوان هوشیار و دل آگاه صرفاً متوجه درس و بحث نبود و فراتر از مدرسه را می نگریست، فضای اجتماعی سیاسی را می شناخت، چنانچه خود می گوید: برای اولین بار بود که سیاست را با دسیسه ها و فریب هایش می دیدم و تجربه می کردم:... روزهایی که به کار کلوخ کوبی می رفتم با کشاورزان صحبت می کردم، اغلب از قراردادی (رژی) راضی بودند، می گفتند: شرکت تنباکو به ما قرض می دهد که بدهکاری اربابها را بدهیم و بعد محصول ما را یکجا می خرد و پول نقد می دهد. وقتی برایشان می گفتم همه چیز را که نمی توان به خاطر پول نقد به فرنگیان داد، به فکر می افتادند.

مزدوران کمپانی تنباکو هم در مقابل مخالفت با قرارداد، مبلغان فراوانی داشتند که در روستاها کشاورزان را می فریفتند... متوجه شدم مردمی که قرار داد، معاهده، پیمان نامه و این دستاویز سیاسی را نفهمند، چه روزگار سخت مطبخی (سیاه) خواهند داشت، همان روزها به فکرم رسید که جایی درست کنیم و پولهایی جمع کنیم و با شرایطی آسان به زمین کاران بدهیم که چشمشان برای قرض گرفتن به دست شرکتها و کمپانی ها نباشد و این قرض هم صورت قرض الحسنه را داشته باشد.

از وجودش کاشمر به خود می بالد

هشتاد ونه سال پیش غروب دهم آذر نزدیک افطار، شهر کاشمر را غم و اندوهی سنگین فرا گرفته بود ؛ این شهر کهن ، نگران بود که خاکش لیاقت جسد پاک فرزندی از نسل امام حسن مجتبی(ع) را نداشته باشد . زیرا باید بزرگ مردی را در خود جای می داد که همچون اجدادش آزادانه زیسته بود و امروز به جرم شجاعت و شهامت و مبارزه با ظلم و جور باید به دیدار یار می شتافت . آیا این بار سنگین را می توانست تحمل کند .

يك دهه بعد از شهادتش دوستداران و ارادتمندان او جرأت يافتند تا پس از شناسايي و علامت گذاري به بازسازي آرامگاه آن شهيد بپردازند و بعدها پيوسته عاشقانه به نوسازي و مرمت آن همت نمودند .

و امروز کاشمر به خود میبالد و احساس غرور می کند زیرا به لطف آن سید شهیدی که دژخیمان در نیمه های شب و در دل ظلمت و تاریکی به خاک سپردند تا برای همیشه فراموش شود . این شهر برای همیشه بلند آوازه شد و شهر آقای شهید نام گرفت و امروز قبر آقای شهید زیر سایه امام مهربانی ها و خورشید خراسان نام و آوازه ای یافته است و پرچم زیبای امام رضا(ع) بر فراز گنبد آقای شهید به کاشمر و مردم دیارش غرور و افتخار بخشیده است .

با پیروزی انقلاب اسلامی ، حضرت امام خمینی (ره) که خود از پیروان صدیق آن بزرگوار بودند و همیشه با احترام خاصی از شهید مدرس یاد می‌کردند . طی حکمی از آستان قدس رضوی خواستند مزار شهید مدرس(ره) به شکل آبرومندی ساخته شود و این بنای با شکوه در سال ۱۳۶۸ مورد بهره برداری قرار گرفت . در سال ۱۳۷۳ طی حکم مقام معظم رهبری تولیت آستانه حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع) در طبس و زیارتگاه شهید آیت ا... مدرس(ره) به آستان قدس رضوی واگذار گردید و این ابتدای راه آستان قدس رضوی برای شکوفایی این قطب فرهنگی استان بود . آرامگاهی که در عین معرفی سیره شهیدی وارسته و مبارز، مرکزی برای فعالیتهای فرهنگی و مذهبی شهرستان کاشمر شده است .

از وجودش کاشمر به خود می بالد

از آنجایی که این مجموعه از مؤسسات فرهنگی وابسته به آستان قدس رضوی است در راستای ترویج باورهای دینی و زنده و پربار نمودن عشق به ولایت و امامت ، سالیانه برنامه های مختلف فرهنگی در حوزه های قرآن و معارف اسلامی ، نماز و دعا ، تبلیغات و انتشارات مذهبی و فرهنگی ، هنری و ورزشی تکریم زائر و موقوفات برگزار می نماید .

از جمله این برنامه ها می توان به اقامه نماز باشکوه عید سعید فطر به صورت متمرکز در این مکان با حضور بیش از ۳۰۰۰۰ نفر از نمازگزاران ، مراسم به یادماندنی لیالی پر فضیلت قدر ، برنامه ریزی لازم در خصوص عزاداری بیش از ۵۰ هیئت مذهبی شهرستانهای خلیل آباد و کاشمر در دهه اول محرم با حضور گسترده زائرین و مجاورین ، تشکیل کلاسهای پیش دبستانی مهدالرضا در طول سال تحصیلی ، جلسات ترتیل قرآن کریم ویژه ماه مبارک رمضان در دو بخش خواهران و برادران و برگزاری دعای ندبه کشوری اشاره داشت .

به همت آستان قدس رضوی فعالیتهای عمرانی گسترده ای در کنار برنامه های فرهنگی جهت رفاه حال زائران ، مسافران و مجاوران زیارتگاه این اسوه فقاهت و سیاست صورت گرفته است . شروع طرح جامع مجتمع فرهنگی شهید آیت ا... مدرس (ره) به مساحت ۱۰ هکتار و تملک و خرید ۲۳۰۰۰ متر مربع در طرح جامع ، ساخت و راه اندازی صحن جنوبی شامل زائر سرا ، سوئیت ، آشپزخانه عمومی ، محوطه سازی و ایجاد فضای سبز در زیارتگاه به مساحت ۸۰۰۰ متر مربع جهت اسکان زائرین ، احداث سالن چندمنظوره با مساحت ۲ هزار مترمربع ، احداث واحدهای تجاری و ایجاد فضاهای مناسب برای اسکان مسافرین از اهم این فعالیتها می باشد .

از وجودش کاشمر به خود می بالد

کتابخانه زیارتگاه شهید آیت ا... مدرس(ره)

کتابخانه در سال ۱۳۷۵ گشایش یافت توانسته با ارائه خدمات مناسب دسترسی اقشار مختلف جامعه را به منابع متنوع آسان ساخته و تأثیر مستقیم بر ارتقاء علمی و فرهنگی منطقه داشته ، بطوریکه امروزه با عنوان غنی‌ترین مجموعه فرهنگی و علمی منطقه مطرح است .

این مجموعه فرهنگی با زیربنایی حدود ۱۶۰۰ مترمربع، دارای ۸۴۰۰۰ جلد کتاب چاپی ، ۱۱۰۰۰ منابع دیجیتال ، نشریات ادواری و تالارهای مجزای مطالعه خواهران و برادران ، همه‌روزه پاسخگوي مراجعه‌کنندگان و پژوهشگران می‌باشد.

وجود منابع و مآخذ مختلف ، نشریات و مجله‌های علمی ، کتاب‌های روزآمد ، بخش سمعی و بصری و ارائه خدمات ویژه رایانه‌ای ، کتابخانه‌ای غنی را فراهم آورده که در منطقه بی‌نظیر و از جایگاه بسیار خوبی برخوردار گشته است .

موزه آثار و اسناد شهید آیت ا... مدرس(ره) ؛ گنجینه ای ماندگار

موزه آثار و اسناد این شهید بزرگوار در کنار زیارتگاهش ، در طول سال مورد بازدید هزاران زائر و مسافر از اقصی نقاط کشور قرار می‌گیرد و گواهی عینی بر زندگی ساده و بی‌آلایش بزرگ‌مردی است که در عین داشتن یک زندگی زاهدانه ، از اندیشه و مقامات عالی عرفانی نیز برخوردار بود که حتی امروز هم می‌تواند الگو و چراغ راه جامعه در ابعاد مختلف باشد .

این گنجینه مجموعه ای از وسایل این شهید گرانقدر همچون قرآن ، سجاده ، چراغ روشنایی ، عبا ، عصا و قلم تحریر و ... را به نمایش گذاشته است . اسناد و تصاویر مربوط به این بزرگوار نیز بر دیوارهای موزه مراجعین را با زندگی ، اقدامات و فعالیتهای این بزرگ مرد آشنا می کند .

